

Selgitus ettevõtja raskustes olemise hindamisel

Tegevuse [Sektoritevahelise mobiilsuse toetamine](#) võib olla abi taotleja Eesti era- (Eesti äriregistrisse ja mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud eraõiguslikud juriidilised isikud) või avaliku sektori asutus (riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikkuse registrisse kantud riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutused, välja arvatud korralisel evalveerimisel positiivselt evalveeritud TA asutused ning tehnoloogia arenduskeskused), kes võtab tööle doktorikraadiga teadlase.

Nimetatud asutustele antav abi saab olla kas toetus, riigiabi või vähese tähtsusega abi. **Kui nimetatud tegevuse raames antakse riigiabi, siis ei tohi abi saaja olla raskustes.**

Raskustes olemise hindamise vajadus on toodud järgnevalt:

Antava abi liik	Kas raskustes olemist hinnatakse või mitte
• Toetus	Ei hinnata
• Riigiabi	Hinnatakse ettevõtjaid, kes ei ole autonoomsed piiratud vastutusega väikese- ja keskmise suurusega äriühingud, mis on eksisteerinud vähem kui kolm aastat
• Vähese tähtsusega abi	Ei hinnata (vähese tähtsusega abi võib anda ka raskustes olevale ettevõtjale sõltumata sellest, kas ettevõtja on autonoomne või kuulub gruppi)

Riigiabi andmisel lähtutakse [Komisjoni määrusest \(EL\) nr 651/2014](#) (edaspidi üldise grupierandi määrus) artiklist 25, ja sellele kohaldatakse nimetatud määruses ja konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatud.

Üldise grupierandi määruse artikli 25 punktis 1 on viide, et teadus- ja arendustegevuse projektidele antav abi on aluslepingu artikli 107 lõike 3 tähenduses siseturuga kokkusobiv, kui täidetud on nimetatud artiklis ja üldise grupierandi määrus I peatükis sätestatud tingimused. Ettevõtja raskustes olemise hindamist reguleerib I peatüki artikli 1 lõike 4 punkti 4 c.

Üldise grupierandi määruse viidatud artikli punkt sätestab, et määrust ei kohaldata raskustes olevale ettevõtjale, mis tähendab, et riigiabi üldise grupierandi määruse artikli 25 alusel ettevõtjale, kes on raskustes, anda ei saa

Erandina kohaldatakse üldise grupierandi määrust ettevõtjate suhtes, kes ei olnud 31. detsembri 2019. aasta seisuga raskustes, kuid sattusid raskustesse ajavahemikul 1. jaanuarist 2020 kuni 30. juunini 2021.

1. Raskustes oleva ettevõtja mõiste

Vastavalt [Komisjoni määruse \(EL\) nr 651/2014](#) artikli 2 punktile 18 on raskustes olev ettevõtja, kellel on vähemalt üks järgmistest tunnustest:

- Kui on tegemist piiratud vastutusega äriühinguga (v.a VKE, mis on eksisteerinud vähem kui kolm aastat, või riskifinantseerimisabi puhul VKE, millel on kulunud vähem kui 7 aastat esmamüügist, mis kvalifitseerub riskifinantseerimisinvesteeringu saamiseks pärast valitud

finantsvahendaja hoolsuskohustuse menetlust), kes on akumuleeritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma märgitud osa- või aktsiakapitalist (netovara suhe osa- või aktsiakapitali <0,5, valem: bilanss „Kokku omakapital“ jagatud bilanss „Osa-või aktsiakapital). Nii on see juhul, kui akumuleeritud kahjumi mahaarvamine reservidest (ning kõikidest muudest elementidest, mida üldiselt peetakse äriühingu omavahendite osaks) annab negatiivse kogusumma, mis ületab poolt märgitud aktsiakapitalist. Käesoleva sätte tähenduses osutab „piiratud vastutusega äriühing“ eelkõige sellistele äriühingu liikidele, mida on nimetatud direktiivi 2013/34/EL (1) I lisas, ning „aktsiakapital“ hõlmab vajaduse korral mis tahes ülekursi.

- b) Kui on tegemist äriühinguga, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus ettevõtte võlgade eest (v.a VKE, mis on eksisteerinud vähem kui kolm aastat, või riskifinantseerimisabi puhul VKE, millel on kulunud vähem kui 7 aastat esmamüügist, mis kvalifitseerub riskifinantseerimisinvesteeringu saamiseks pärast valitud finantsvahendaja hoolsuskohustuse menetlust), ja kes on akumuleeritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma raamatupidamises näidatud kapitalist (vt valem punktis a). Käesoleva sätte tähenduses osutab „äriühing, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus ettevõtte võlgade eest“ eelkõige sellistele ettevõtete liikidele, mida on nimetatud direktiivi 2013/34/EL II lisas.
- c) Kui asjaomase ettevõtja suhtes on võlausaldajate soovil algatatud kõiki võlakohustusi hõlmav maksejõuetusmenetlus või ettevõtja vastab siseriikliku õiguse kohaselt kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamise kriteeriumidele.
- d) Kui ettevõtja on saanud päästmisabi ja ei ole laenu veel tagasi maksnud või garantiid lõpetanud, või on saanud ümberkorraldusabi ning ettevõtja suhtes kohaldatakse jätkuvalt ümberkorralduskava.
- e) **Ettevõtja puhul, mis ei ole VKE, kui viimase kahe aasta jooksul:**
 - 1) ettevõtja arvestuslik finantsvõimendus on olnud suurem kui 7,5 ja
 - 2) ettevõtte EBITDA suhe intressimaksete kattevarasse on olnud alla 1,0.

Ettevõtja arvestuslik finantsvõimendus on olnud suurem kui 7,5: vara suhe omakapitali on > 7,5, valem: bilanss „Aktiva/Vara kokku“ jagatud bilanss „Kokku omakapital).

Ettevõtte EBITDA (kasum enne intresse, makse ja kulumit) suhe intressimaksete kattevarasse on olnud alla 1,0: EBITDA suhe intressimaksete kattevarasse < 1, algandmed võetakse kasumiaruandest või selle lisadest („Kasum/kahjum enne tulumaksustamist, Põhivara kulum ja selle väärtuse langus, Intressikulud, Ärikasum/kahjum).

2. Raskustes olemise hindamisel aluseks võetavad andmed

Kui vastavalt [Komisjoni määruse \(EL\) nr 651/2014](#) Lisale I on kindlaks tehtud **ettevõtja liik (väike-, keskmise suurusega või suurettevõtja)**, mis arvestab ettevõtja (abi taotleja) ning ettevõtja partnerettevõtjate ja/ või sidusettevõtjate andmeid, siis **seda, kas ettevõtja on raskustes või ei ole, hinnatakse üldise grupierandi määruse artikli 2 lõikes 18 sätestatud kriteeriumitest tulenevalt nii abi taotleva juriidilise isiku tasandil kui ka grupi tasemel.**

Vastavalt VV määruse [Perioodi 2014–2020 struktuuritoetuse taotlemise ja taotluste menetlemise nõuded ja tingimused toetuse andmise tingimuste määruse kehtestamiseks](#) § 3 lõike 1 ja 2 alusel ei tohi taotleja olla **nõuetele vastava taotluse esitamise hetke seisuga** Euroopa Liidu õiguse kohaselt raskustes ettevõtja, kui ta on riigiabi saaja.

Raskustes olemise või mitteolemise hindamiseks esitab taotleja koos taotlusega taotluse esitamise hetke seisuga majandusaasta käigus heas usus koostatud majandustulemuste aruanne. Kui taotleja ei ole autonoomne ettevõtja, esitatakse nimetatud majandustulemuste aruanne (aruanded) nii partnerettevõtete kui ka seotud ettevõtete kohta.

Oluline! Lühema perioodi kohta esitatud majandustulemuste aruanne peab muuhulgas sisaldama aastaaruande kohustuslikke lisasid (st olema sama ülesehitusega kui lõppenud majandusaasta aruanne).

Hindamine grupi tasandil peaks toimuma konsolideeritud finantsaruannete alusel. Kui konsolideeritud finantsaruanded ei ole kättesaadavad, on võimalik kontserni finantsseisundi usaldusvääruse kontroll läbi viia üksikute kontserni moodustavate üksuste eraldiseisvate finantsaruannete alusel.

Kui ettevõtja oli raskustes taotlusele eelnenud viimase majandusaasta aruande põhjal, kuid taotluse juurde esitatud lühema perioodi tulemustest ilmneb, et ettevõtja ei ole raskustes, siis peab rakendusüksus saama riigiabi andmisel piisava kindluse, et esitatud vahearuanded annavad taotleja finantsseisundist õige ja õiglase ülevaate.

Rakendusüksus peab toetuse taotlemise menetlemisel veenduma, et paranenud finantsseisundi aluseks olevad olulised positiivsed muutused võrreldes eelmise eelarveaasta aruandega, on selged. Taotleja poolt esitatud audiitori positiivne arvamus annab selleks piisava kindluse.

Tingimus, et ettevõtja ei ole raskustes, peab olema täidetud ka abi andmise kuupäeval.

3. Kokkuvõtteks

Raskustes olemist hinnatakse üldise grupierandi määruse artikli 2 lõikes 18 sätestatud kriteeriumitest tulenevalt **nii abi taotleva juriidilise isiku tasandil kui ka grupi tasemel.**

Järgnevalt on toodud näited erinevate juhtumite kohta ja ettevõtja liigi kujunemise kohta taotluse esitamisel:

Juhtum nr	Toetuse taotleja	Kontsern, kuhu taotleja kuulub	Kas taotleja on raskustes ettevõtja või ei ole	Märkused
1	Raskustes	Raskustes	Raskustes	
2	Ei ole raskustes	Ei ole raskustes	Ei ole raskustes	
3	Ei ole raskustes	Raskustes	Raskustes	
4	Raskustes	-	Raskustes	

5	Raskustes	Ei ole raskustes	Raskustes	Kui taotleja, kes kuulub kontserni, on raskustes, siis võib talle abi anda alles siis, kui mõni kontserni liige on rahastanud taotlejat, pärast mida taotleja ei ole enam raskustes
---	-----------	------------------	-----------	---